Erisätted

Sisukord

Kinnisasja, metallijäätmete, väärismetalli ja metalltoodete käibemaksuga maksustamise erikord **3**

Siseriikliku pöördmaksustamise olemus **4**

Siseriikliku pöördmaksustamise deklareerimine käibedeklaratsioonil (KMD) ja selle lisas KMD INF **6**

Siseriiklikult pöördmaksustatavad metalltooted **7**

Kinnisasja, metallijäätmete, väärismetalli ja metalltoodete käibemaksuga maksustamise erikord

Kui käibe tekkimise kohaks on Eesti ja teenuse osutajaks või kauba võõrandajaks on Eesti maksukohustuslane, peab üldjuhul tasuma käibemaksu teenuse osutaja või kauba võõrandaja.

Erinevalt eeltoodust on alates 01.01.2011 kehtima hakanud käibemaksuseadusesse sissekirjutatud ostja nn pöördkäibemaksukohustus teatud tehingutele. Käibemaksuseaduse § 41¹ „Kinnisasja, metallijäätmete, väärismetalli ja metalltoodete käibemaksuga maksustamise erikord" rakendub juhul, kui maksukohustuslane võõrandab teisele maksukohustuslasele:

- ✓ käibemaksuseaduse § 16 lõikes 3 nimetatud kinnisasja või selle osa käibemaksuga;
- ✓ metallijäätmed jäätmeseaduse § 104 tähenduses;
- ✓ investeeringukulda, mille maksustamisest on teavitatud KMS § 16 lg 3 sätestatud korras;
- ✓ väärismetalli väärismetalltoodete seaduse tähenduses (v.a investeeringukuld);
- ✓ väärismetalli sisaldavat metallimaterjali, sealhulgas väärismetalli sisaldavaid jäätmeid, mis võõrandatakse jäätmeluba mitteomavale maksukohustuslasele;
- ✓ KMS § 41¹ lõike 2 punktis 5 loetletud kaubakoodidega metalltooteid.

Eelnimetatud tehingute puhul tasub kauba soetaja võõrandajale kauba käibemaksuta müügihinna. Kauba võõrandajal on kohustus esitada ostjale eraldi arve, millel peab olema märgitud, et kauba soetaja arvestab käibemaksusumma enda poolt tasumisele kuuluva käibemaksuna.

Erikorra alusel maksustatakse kinnisasi või selle osa, ning investeeringukuld, mille käive on tavapäraselt maksuvaba ja mille maksustatavale väärtusele käibemaksu lisamisest on maksukohustuslane käibemaksuseaduse § 16 lõike 3 alusel kohustatud maksuhaldurit teavitama. Kohustus teavitada lasub kinnisasja või investeeringukulla võõrandajal. Kui kinnisasja või investeeringukulla võõrandaja on ka jätnud oma kohustuse täitmata ja väljastab ostjale arve, millel otseselt sätestatud, et kauba soetaja arvestab arvele märgitud käibemaksusumma enda poolt tasumisele kuuluva käibemaksusumma võõrandaja asemel, siis ostja käitub arve saamisel vastavalt käibemaksuseaduse § 41¹ sätestatule. Saades arve koos viitega maksu tasumise kohustuse üleminekust kauba soetajale, näitab soetaja maksustatava tehingu enda poolt esitatava käibedeklaratsiooni lahtris 1, lahtris 4 ning informatiivsetes lahtrites 7 ja 7.1. Kinnisasja, metallijäätmete, väärismetalli, väärismetalli sisaldava metallimaterjali,

investeeringukulla ja metalltoodete soetajal on õigus arvel näidatud käibemaksu näidata mahaarvatava sisendkäibemaksuna lahtris 5 soetatud kauba maksustatava käibe tarbeks kasutusele võtmisel. Kui hiljem selgub, et kauba võõrandaja on arvele lisatud käibemaksu soetajale tasumiseks suunanud valesti, kajastavad nii võõrandaja kui ka ostja sellest tulenevad muudatused KMS § 29 lõikes 7 sätestatu kohaselt.

Eluruumide võõrandamisel erikord ei rakendu, kuna kasutatud eluruumide võõrandamise käibele ei saa käibemaksu lisada ja uued eluruumid on maksustatavad tavakorras võõrandaja poolt.

Metallijäätmete võõrandamisel rakendub erikord metallijäätmetele jäätmeseaduse § 104 tähenduses. Vastavalt jäätmeseaduse § 104 sätestatule on metallijäätmed oma põhikoostiselt ehedatest mustmetallidest või värvilistest metallidest või nende sulamitest koosnevad jäätmed. **Metallijäätmete täpsustatud nimistu** on kehtestatud keskkonnaministri määrusega vastavuses jäätmeseaduse § 2 lõike 4 alusel koostatud jäätmenimistuga.

Seega rakendatakse pöördmaksustamise eriskeemi igasugusele metallimaterjalile, mis sisaldab mingiski koguses väärismetalli. Enam ei ole oluline väärismetalli proov, seega on käibemaksuseaduse tekstist välja jäetud ka viide kullamaterjalile, mille puhta kulla sisaldus on vähemalt 325 tuhandikku kaaluosa. Väärismetallideks on puhas kuld, hõbe, plaatina ja pallaadium ning nende sulamid.

Erikorra alusel võõrandatava kauba soetamisel kajastab soetaja maksustatava tehingu väärtuse oma käibedeklaratsioonil selle kauba eest arve kättesaamise maksustamisperioodil. Ostja arvab nimetatud juhul sisendkäibemaksu arvestatud käibemaksust maha samal maksustamisperioodil, mil ta arvestab käibemaksusumma enda tasutava käibemaksuna.

Kauba võõrandaja näitab tehingu maksustatava väärtuse oma käibedeklaratsiooni informatiivses lahtris 9 ja **ei täida lahtrit 1.**

Erikord ei rakendu, kui kinnisasi, metallijäätmed, väärismetall, väärismetalli sisaldav metallimaterjal, investeeringukuld või metallitooted võõrandatakse isikule, kes ei ole ennast registreerinud käibemaksukohustuslasena või kes on ennast registreerinud piiratud maksukohustuslasena.

Väärismetalli sisaldusega tavakauba müük siseriikliku pöördmaksustamise alla ei kuulu. Tavatooteks loetakse esmajoones kaubandusvõrgus müüdavaid väärismetalltooteid, mis on tervikuna või osaliselt valmistatud ühest või enamast Väärismetalltoodete seaduse § 4 lõigetes 2 ja 2^1 lubatud väikseima standardprooviga väärismetallist.

Lisainfo

Siseriikliku pöördmaksu laienemine metalltoodetele

Viimati uuendatud 08.01.2025

Siseriikliku pöördmaksustamise olemus

Kuna siseriiklikku pöördmaksustamist saab rakendada **ainult kahe Eesti käibemaksukohustuslase vahelisele tehingule**, peab müüja veenduma, et talle ostja poolt teatatud käibemaksukohustuslase number on kehtiv ja pöördmaksustamist saab ka tegelikult rakendada. Eesti ettevõtja käibemaksukohustuslase numbri kehtivust saab kontrollida päringust **Eesti käibemaksukohustuslase registreerimise (KMKR) numbri kontroll**.

Käibemaksuseaduse § 41¹ lõikes 5 on alates 01.05.2018 sätestatud, et siseriiklikule pöördmaksustamisele kuuluv tehing tuleb arvel eraldi välja tuua koos viitega „pöördmaksustamine“. Tingimuseks on, et **kõigi arvel kajastatud tehingute käive on arve esitamise ajaks käibemaksuseaduse § 11 kohaselt täielikult tekkinud.** Kui see nii ei ole, **tuleb siseriiklikule pöördmaksustamisele kuuluva tehingu kohta väljastada eraldi arve** koos märkega „pöördmaksustamine".

Enne 1. maid 2018 tuli käibemaksuseaduse § 41¹ lõike 5 kohaselt siseriiklikule pöördmaksustamisele kuuluva tehingu kohta alati väljastada eraldi arve koos viitega „pöördmaksustamine“. Siiski, kui kauba müüja/teenuse osutaja väljastas enne 01.05.2018 arve eespool nimetatud tingimust arvestades, siis aktsepteeris maksuhaldur ka enne seadusemuudatuse jõustumist sellise arve väljastamist, millel kajastati nii siseriiklikult pöördmaksustatavaid kui ka tavareeglite järgi maksustatavaid tehinguid. Niisuguse arve väljastaja peab olema veendunud, et mõlemad osapooled saavad arvelt selge ülevaate pöördmaksustatavatest kaupadest, mille puhul läheb käibemaksu deklareerimise ja maksmise kohustus üle käibemaksukohustuslasena registreeritud kauba ostjale.

Siseriiklikult pöördmaksustatavaid tehinguid kajastav arve peab vastama kõigile käibemaksuseaduse § 37 sätestatud nõuetele – muuhulgas peavad arvele olema märgitud müüja poolt tasumisele kuuluva käibemaksu ja ostja poolt pöördmaksustamise põhimõttel tasumisele kuuluva käibemaksu summad ning ostja nimi, aadress ja **käibemaksukohustuslasena registreerimise number,** kuna pöördmaksustamise korral on ostjal kauba hinnalt käibemaksu maksmise kohustus (müüjale tasub ostja seetõttu ainult kauba käibemaksuta hinna).

Kui metalltoote võõrandamisele rakendub siseriiklik pöördmaks ning metalltoode valmistatakse ette vastavalt käibemaksukohustuslasena registreeritud ostja soovidele (näiteks lõigatakse mitmeks osaks, värvitakse, pakitakse vms) või näiteks transporditakse ostja poolt valitud kohta **ja see on enne tehingu toimumist müüja ja ostja vahel kokku lepitud**, siis üldreeglina käsitatakse seda ühe lahutamatu tehinguna, mille jagamine mitmeks eraldi käibeks (kauba müügiks ja teenus(t)e osutamiseks) ei ole maksustamise seisukohast õigustatud. Kui müüja ja ostja selliselt kokku lepivad, võib müüja käsitada kogu sellist tehingut kauba võõrandamisena ning esitada selle kohta ainult ühe arve koos viitega pöördmaksustamisele. Ka Euroopa Kohus on oma lahendites toonitanud, et kui mitu toimingut on omavahel nii tihedalt seotud, et nad tegelikult moodustavad üheainsa lahutamatu majandustehingu, mille osadeks jagamine oleks kunstlik, siis tuleb seda vaadatagi ühe tehinguna.

Maksustatava väärtuse määramisel saab seejuures võtta aluseks käibemaksuseaduse § 12 lõike 1, mille kohaselt moodustavad kauba maksustatava väärtuse selle müügihind **ning kõik muu tasuna käsitatav, mille kauba võõrandaja kauba ostjalt või kolmandalt isikult kauba eest on saanud või saab**. Näiteks kui soovitakse osta pöördmaksustamisele kuuluvat metalltoodet kindlas suuruses, mistõttu müüja peab

teostama metalltoote mitmeks osaks lõikamise, siis saab lõikuse maksumuse lugeda kauba maksustatavas väärtuses sisalduvaks summaks, mille kauba ostja peab müüjale maksma selleks, et tal oleks võimalik osta just nimelt sellist kaupa (täpselt sellise suurusega metalltoodet). Samuti, kui ostja soovib osta metalltoote värvituna ja pakituna ning tellib müüjalt ka toote kohaletoimetamise ja see on enne tehingu toimumist kokku lepitud, siis on ka värvimise, pakkimise ja transpordi maksumused selle kauba maksustatavas väärtuses sisalduvateks summadeks, mis tuleb ostjal müüjale kauba eest maksta.

Arve väljastamisel sellise metalltoote ostjale võib kajastada kogu pöördmaksustamisele kuuluva tehingu (**kauba müük koos sellega otseselt seotud teenustega**) maksustatava väärtuse ühe reana.

Kui soovitakse siiski eraldi näidata metalltoote enda maksumuse ja kõigi selle metalltoote võõrandamisega otseselt seotud teenuste maksumused, siis kajastataksegi kauba ja iga üksiku sellega seotud teenuse maksumused arvel eraldi ridadel, lisaks tuleb eraldi kajastada ka kogu pöördmaksustamisele kuuluv summa.

Kui ostja tellib müüjalt pöördmaksustamisele kuuluva metalltoote ja lisaks sellele eraldi ka selle metalltootega seotud teenuseid, mida ei saa pidada metalltoote võõrandamisega lahutamatult seotud teenusteks, siis tulebki teenused maksustada eraldi tavaliste käibemaksuga maksustamise reeglite kohaselt.

Kui siseriikliku pöördmaksustamise objektide hulka kuuluvat metalltoodet ostab käibemaksukohustuslasena registreeritud ettevõtja, **tuleb müüjalt alati küsida nõuetekohane arve käibemaksukohustuslase nimele koos viitega pöördmaksustamisele.** Kui müüja väljastab arve eraisiku või muu mittemaksukohustuslase nimele või näiteks jaekaupluses väljastatakse müügidokument, millel üldse puudub ostja nimi ja käibemaksukohustuslase number, kehtivad metalltoote maksustamisel tavalised reeglid: käibemaksu arvestab maksmisele kuuluva käibemaksuna müüja, deklareerides kauba maksustatava väärtuse käibedeklaratsiooni lahtris 1 ja sellelt arvutatud käibemaksu lahtris 4.

Informatsiooni siseriikliku pöördmaksustamise rakendamise kohta teistes Euroopa Liidu liikmesriikides leiab **Euroopa Komisjoni andmebaasi „Taxes in Europe”** kaudu.

Viimati uuendatud 08.01.2025

Siseriikliku pöördmaksustamise deklareerimine käibedeklaratsioonil (KMD) ja selle lisas KMD INF

SISERIIKLIKU PÖÖRDMAKSUSTAMISE DEKLAREERIMINE KÄIBEDEKLARATSIOONIL (KMD)

Müüja deklareerib kauba maksustatava väärtuse ainult KMD lahtris 9 **ja ei täida KMD lahtrit 1**. Ostja deklareerib kauba maksustatava väärtuse KMD lahtrites 1, 7 ja 7.1 ning sellelt arvutatud käibemaksu lahtris 4. Mahaarvatava sisendkäibemaksu deklareerib ostja KMD lahtris 5 nagu ka muude soetuste korral.

SISERIIKLIKU PÖÖRDMAKSUSTAMISE DEKLAREERIMINE KÄIBEDEKLARATSIOONI LISAS KMD INF

Müüja deklareerib arve käibemaksuta kogusumma tavapäraselt KMD INF A-osa veerus 6 ja maksumäära 24% veerus 7, kuid **ei täida veergu 9 „Maksustamisperioodil vormi KMD lahtrites 1 ja 2 kajastatud maksustatav käive"**, sest tema ei deklareeri kauba maksustatavat väärtust KMD lahtris 1. **KMD INF A-osa veergu 10 kirjutab müüja erisuse koodi 02**. Kui samal müügiarvel kajastatakse nii tavaliste reeglite järgi maksustatud tehinguid kui käibemaksuseaduse §-s 41[1] sätestatud erikorra alusel siseriiklikule pöördmaksustamisele kuuluvaid tehinguid, **siis tuleb sellise arve puhul kajastada tavaliste reeglite alusel maksustatud tehingud ja erikorra alusel maksustatud tehingud eraldi ridadel.**

Ostja deklareerib ka siseriiklikule pöördmaksustamisele kuuluva kauba puhul KMD INF B-osa veerus 6 arve **käibemaksuga** kogusumma ja veerus 8 KMD lahtris 5 mahaarvatud sisendkäibemaksu summa. **KMD INF B-osa veergu 9 kirjutab ostja erisuse koodi 12. Ostja deklareerib ostuarve ainult KMD INF B-osas, mitte nii A- kui B-osas.**

Viimati uuendatud 03.07.2025

Siseriiklikult pöördmaksustatavad metalltooted

Alates 1. jaanuarist 2017 laienes siseriiklik pöördmaksustamine nendele metalltoodetele, mille kaubakoodid on loetletud **KMS § 41[1] lõike 2 punktis 5**.

Kaubakoodide lõikes laieneb pöördmaksustamine järgmistele metalltoodetele:

7208 – lehtvaltstooted rauast või legeerimata terasest, laiusega vähemalt 600 mm, kuumvaltsitud, plakeerimata, pindamata ja muul viisil katmata
7209 – lehtvaltstooted rauast või legeerimata terasest, laiusega vähemalt 600 mm, külmvaltsitud, plakeerimata, pindamata või muul viisil katmata
7210 – lehtvaltstooted rauast ja legeerimata terasest laiusega vähemalt 600 mm, plakeeritud, pinnatud või muul viisil kaetud
7211 – lehtvaltstooted rauast ja legeerimata terasest, laiusega alla 600 mm, plakeerimata, pindamata või muul viisil katmata
7212 – lehtvaltstooted rauast või legeerimata terasest, laiusega alla 600 mm, plakeeritud, pinnatud või

muul viisil kaetud
7213 – kuumvaltsitud varbmaterjal rauast või legeerimata terasest, korrapäratult kokku keritud
7214 – muu varbmaterjal rauast või legeerimata terasest, sepistatud, kuumvaltsitud, -tõmmatud või -pressitud (ka valtsimisjärgselt väänatud vardad), edasi töötlemata
7215 (***välja arvatud keevitusvardad***) – muu varbmaterjal rauast või legeerimata terasest
7216 (***välja arvatud alates 01.05.2018 tooted koodiga 721691 – lehtvaltstoodetest külmvormitud või -viimistletud profiilplekk ja muud kujuprofiilid***) – kujuprofiilid rauast või legeerimata terasest
7217 (***välja arvatud keevitustraat***) – traat rauast või legeerimata terasest
7218 – roostevaba teras valuplokkidena või muude esmasvormidena; roostevabast terasest pooltooted
7219 – lehtvaltstooted roostevabast terasest, laiusega vähemalt 600 mm
7220 – lehtvaltstooted roostevabast terasest, laiusega alla 600 mm
7222 – muu varbmaterjal roostevabast terasest; kujuprofiilid roostevabast terasest
7225 – lehtvaltstooted muust legeerterasest, laiusega vähemalt 600 mm
7226 – lehtvaltstooted muust legeerterasest, laiusega alla 600 mm
7228 (***välja arvatud keevitusvardad***) – muust legeerterasest varbmaterjal; muust legeerterasest kujuprofiilid; legeeritud või legeerimata terasest puurtorud
7301 – rauast või terasest sulundkonstruktsioonid, puuritud, perforeeritud või mitte, monoliitsed või monteeritavad; keevitatud kujuprofiilid, rauast või terasest. **Pöördmaksustamise objekt sellest grupist on toode koodiga 73011000 – sulundkonstruktsioonid.**
730300 – malmist torud ja õõnesprofiilid
7304 – igasugused õmbluseta torud ja õõnesprofiilid, rauast või terasest (v.a malmist)
7305 – muud raud- ja terastorud (näiteks keevitatud, needitud või muu õmblusega), ümmarguse ristlõikega, välisläbimõõduga üle 406,4 mm
7306 – muud raud- või terastorud ning õõnesprofiilid (näiteks lahtiste, keevitatud, needitud või muul viisil ühendatud õmblustega). **Alates 01.05.2018 ei ole gruppidesse 7303–7306 kuuluvatest toodetest enam pöördmaksustamise objektiks ventilatsiooni-, aspiratsiooni-, suitsu- ja vihmaveetorud.**
7308 – rauast või terasest metallkonstruktsioonid (v.a rubriigi 9406 kokkupandavad ehitised) ja nende osad (näiteks sillad, sillasektsioonid, lüüsiväravad, tornid, sõrestikmastid, katusekatted, katusefermid, uksed, aknad, nende raamid, lävepakud, aknaluugid, balustraadid, piilarid ja sambad); tahvlid, vardad, kujuprofiilid, torud jms tarindites kasutatavad raud- või terastooted. **Pöördmaksustamise objekt sellest grupist on tooted koodidega 73081000 (sillad ja sillasektsioonid) ning 73082000 (tornid ja sõrestikumastid).**
7312 – trossikeed, trossid, põimitud lint, tropid jms, rauast või terasest, elektrilise isolatsioonita. Koodi 731210 kirjeldus – trossikeed, trossid ja kaabel. **Pöördmaksustamise objekt sellest grupist on tooted koodidega 73121061 ja 73121069.**
7314 – riie (sh lõputu lint), võred, võrgud ja tarad raud- või terastraadist; laialivenitatud metallvõrk, rauast või terasest. **Pöördmaksustamise objekt sellest grupist on tooted koodiga 731420 (traadist võred, võrgud, tarad (lõikumiskohtades keevitatud), milles traadi ristlõike maksimaalmõõde on vähemalt 3 mm ning võrgusilma pindala vähemalt 100 cm^2) ning 73143900 (muud traadist võred, võrgud ja tarad, mis on lõikumiskohtades keevitatud ning ei ole tsingiga pinnatud või kaetud).**

※ Käibemaksukohustuslane saab ise vaadata detailseid selgitusi, millised kaubad millise kaubakoodi alla kuuluvad, kodulehe rubriigist „**Harmoneeritud Süsteemi (HS) selgitavad märkused**". Sealt palume lugeda täiendavat infot gruppidesse 72 ja 73 kuuluvate nende metalltoodete kohta, mille kaubakoodid on kirjas **KMS § 41^1 lõike 2 punktis 5**. Metalltooteid puudutavate selgituste vaatamiseks tuleb valida link „Grupid 50–97", sest kõik siseriiklikule pöördmaksustamisele kuuluvad

- metalltooted kuuluvad gruppidesse 72 ja 73. Kokkupandavad ehitised, mille müüki siseriiklikult ei pöördmaksustata, kuuluvad gruppi 94.

- Euroopa Komisjoni täiendavad selgitused kaupade klassifitseerimise kohta leiab kodulehel rubriigist „**Kombineeritud nomenklatuur**". Palume lugeda ka nende selgitavate märkuste osas täiendavat infot ainult gruppidesse 72 ja 73 kuuluvate toodete kohta.

- Kaupade klassifitseerimise kohta leiate rohkem infot veebilehelt „**Kaubakoodi määramine**".

- Muude metalltoodetele siseriikliku pöördmaksustamise rakendamisega seotud küsimustega, mis ei puuduta konkreetsele tootele kaubakoodi määramist (nt arvete vormistamine), palume mitte pöörduda toodete klassifitseerimise ja nendele kaubakoodi määramisega tegelevate kontaktisikute poole, vaid saata küsimus e-kirjana aadressil **ariklient@emta.ee**.

Viimati uuendatud 08.01.2025